Noomerai sen 10 m[illegible]eli oronuudai proletaarinar, negedegtii!

Buriaad-Mongoloi YNEN

VK(b) P-iin Buriaad-Mongoloi Mozkoom ba BMASSR-ei CGK-ai yndebyriin gazeeta

№ 276 (2309)
1937 onoi
DEKAABRIIN
1
SREDAA

14-xi zilee garaa
ULAAN-YDE gorod,
BMASSR

Revoliyyciin dylete tribyyn, paartiiin ynen xybyyn, azalşadai martagdaşagyi xani nyxer ba bagşa

SERGEI MIROONOVIÇ KIIROVOI,

buzagai xara trockiis-zinoovьjev-buxaarintanai baanda—faşiizmiin aagentnuud, aradai ede galzuu muuxai daisadai garhaa bolzo unahan, tere saghaa xoişo gurban zil xysebe.

Kiirov tuxai arad zon xezeeş martaxagyi

Gurban zilei saadtee manai aguu jixe oronoi azalşan arad ba byxesojuuzai (bolьşeviig) paarti bolbol ton gaixamşag revoliyycioneer Sergei Miroonoviç Kiirovii eehediingee dundahaa aldahan baina.

Sergei Miroonoviç bolbol manai oronoi xydelmerişen angi ba tariaaşanai tyryy otriaad bolxo byxesojuuzai (bolьşeviig) paartiiin negen ton erximei tyleelegşe myn baigaa.

1934 onoi dekaabriin negende ton gaixamşag revoliyycioneer Sergei Miroonoviçiin zyrxenь soxixojoo bolihon baina. Faşiizmiin bandiiduud troockoton-zinoovьjevtan bolbol manai inag xairata bagşa ba proletaariin voozdь Sergei Miroonoviçii buzagaigaar buudan alahan baina. Japoon-neemecei faşiiszmiin aagentnuud bolbol manai xydelmerişen angi ba tariaaşanai olhon zol ba zargaltai baidalii buliaan abza, xuuşanai pomeeşçig ba kapitaliistnariin baidal zuramii gedergenь bosxon baiguulza, manai Exe oroniii şunaxai şuhata faşiizmda xudaldaxa geze baihan troocko-zinoovьjevtan-buxaarintan bolbol manai ilagdaşagyi Socialiis baiguulalgatai, manai arad zontoi ba socialiizmiin baiguulalgii gaixamşagaar xytelze jabaa bolьşeviig paartitai temesexe iime terror-alalgiin zebsegte orohon baina. Ene şuhata aluurşad troocko-zinoovьjevtanai zyghee bolьşeviig paartitai ba socialiis baiguulgatai temesexe temeselei ton hyylşiin zebseg bolbol iime terror alalga myn baigaa. Ene şuhata aluurşadai ene zebsegte manai Exe oronoi azalşan aradai ton inag bagşa ba voozdь Sergei Miroonoviç dairagdahan baina.

Şunaxai şuhata aluurşad troocko-zinoovьjevtan bolbol manai aguu jixe oronoi socialiizmiin baiguulaltii ilal tahaa ilalta teeşe xytelen jabaza, xydelmerişen angi ba tariaaşadii zoltoi ba zargaltai baidalda oruulhan manai bolьşeviig paartitai ene metiin terror—alalgiin temeseleer temeseze, bolьşeviig paartiiin xatuu bulad eb emxiiiji handargan butargaxa geze bodohon baina. Manai oronoi azalşad ba bolьşeviig paartiiin geşyyd bolbol Sergei Miroonoviçii ene şuhata aluurşad troocko zinoovьjevtanda aluulaad baixadaa paartiiin eb emxiii ulam byri deeşelyylhen, BK (b) Paartiiin Centraalьna Komiteed ba aradai aguu jixe inag bagşa ba voozdь nyxer Staaliniii ulam nigtaar toiron negedehen baina.

Sergei Miroonoviçiin baga balşar nahanhaa xoişo jabaza jirehen zamii abza yzebel, ene zam bolbol xydelmerişen angiin ba azalşa tariaaşadai xargis kapitaliistnar ba pomeeşçiguudai darlalta mylzel gehee halgan ayleelze, şine socialiis baiguulaltada, xydelmerişen ba azalşa tariaaşanai zasagii baiguulxiin tylee temeseze jirehen gaixamşag zam myn baina.

Sergei Miroonoviç bolbol bolьşeviig paartiiin tyynde daalgaza ygehen berxe berxe daalgabarinuudii ami bejee xairalangyigeer temeseze, bolьşeviig paartiiin daalgabarinuudii dyyrgedeg baigaa. Sergei Miroonoviç bolьşeviig paartiiin ba xydelmerişen angiin daisadtai xair gamgyigeer temeseze soxidog baihan ba toiron baihan partiijna ba partiijna bişe bolьşeviiguudii daisadtai xair gamgyigeer temesexiin tula xymyyzyylen hurgadag baihan baina. Iime gaixamşag bolьşeviigai zyrxenь soxixoo bolihon baina.

Manai aguu jixe oronoi olon millioon azalşad bolbol bolьşeviig paartii, tyynei, Centraalьna Komiteed ba aradai voozdь nyxer Staaliniii ulam nigtaar toirozo socialiizmiin baiguulalta deere gaixamşag jixe ilaltanuudii tuilahan baina.

Mynee manai Exe oron bolbol delxei deere ton demokratiis Staalin Konstituuciin ydene huuri deere eehediingee deede oorgan—Verxoovno Soveedii huugaxa geze beledxeze baina. Iime demokratiis Konstituuca, iime demokratiis hunguuliin xuuli bolbol manai SSSR oronhoo bişe jamarş orondo baigaagyi ba kapitaliistnuud ba pomeeşçiguudai baigaa sagta baixaş argagyi baina. Staalin Konstituuca bolbol manai oronoi azalşan aradai tuilahan ilalta myn baina. Mynee manai azalşan arad bolbol Verxoovno Soveedai hunguuliin kampaanida Leenin—Staalinai xeregei tylee, soveed zasagai tylee, bolьşeviig paartiiin tylee bejee xairagamgyi temesexe baihanaa ba bolьşeviig paarti, tyynei Centraalьna Komiteed ba aradai aguu jixe voozdь nyxer Staaliniii ulam nigtaar toironon baihanaa xaruulza baina.

Manai oronoi azalşan arad bolbol Verxoovno Soveedta eehediingee erximei erxim soveed oronoi patriooduud—xybyyd basagadaa debzyylze baina. Verxoovno Soveedai hunguuliin beledxel bolbol manai oronoi azalşanai xyse şadalii ba bolьşeviig paarti ba oloniite azalşan xojoroi xoorondoxi barisaa xelxiee xojor halaşagyi baihaniii demonstraacalan xaruulza baina.

Soveed oronoi azalşan arad bolbol proletaariin inag voozdь Sergei Miroonoviçiin aradai daisadtai xairagamgyi temesexe tuxai zaaza ygeheniii xezeeş martaxagyi ba revoliycioonno heremzii byri deeşenь yrgexe baina. Inag Sergei Miroonoviçi manai oronoi azalşan arad şamai xezeeş martaxagyi. Leenin—Staalinai ulaan tug doro jabaza şine şine ilaltanuudii tuilan dabaxa baina.

A. ŽDAANOV

Sergei Miroonoviç Kiirov tuxai

2 zilei saad tee manai tyrel Kiirov, manai Miroonoviç baixaa bolihon baina. Trockiis—zinoovьjevtnoi bandiiduudai gurba udaa şoologdohon xara gar, aixa tonxarixagyi, dylete revoliycioneer—bolьşeviigai amiiinь zogsoohon baina. Gebeş, tere bolbol manai uragşaa dabşahan ilaltata xydeleeniii zogsoozo şadaagyi.

Socialiizmai ilaltii dotoroo dyle badarama ygenyydeer bişehen, Staalin Konstituucii soveed aradai zybşen xelseze baigaa, ede ydernyydte, Maarks—Fengelьs—Leenin—Staalinai idiei surtalai badaraltiin tylee xen byxii eeriingee ami nahii ylegdelgyigeer ygee hen be, tereen tuxai paamitii manai arąd maşa xyndeteigeer joholon baina. Tereenei honor gegeen oobraz zişeenь azalşanda xezeede yliger zişee bolxo ba tereen tuxai paamitь yjiin yjede untarxagyi.

(1936 ondo Sergei Miroonoviç Kiirovoi aluulhaar x jor zil bolhon yderte, „Praavdada" bişehen bişeg)

„Tereenei tymer bexi, şin xatuu zorig ba tereenei oloniitiin hanal xyselii emxidxen xyteldeg bodoto revoliycioneerei şadabarita şanar bolbol, ynexeer leeninşede şingehen, nyxerei talaar urixan, ynen zyrxenhee ildam zoxidoor xynde xandadag, tujaa tatama dulaaxan ba bata tynşe bexi haixan abari zanşaltainь negedehen baina...

...Manai oron dotor socialiizmii badaruulxiin tylee xyşer xynde temeselei zilnyydte şi xododoo bidenertei jabaaş. Manai paartiiin dotor bolhon xelberil ba berxeşeeltei zilnyydte xezeede bidenertejee tyryy zergede temesen jabagşa hen şişi bedenertejee xamta jabaza, hyylei zilnyydei byxii berxeşeelnyydii xodorgoo beleiş, teed ede byxii temeselnyydii tuilan garza, manai oronoi aguu jixe ilaltanuudai xysedeer delgerexe baixa yjedenь bidener şamaigaa aldababdi...

Eehediingee ami nahanai ba temeselei hyylşiin yder xyrter xairata nyxer şamaigaa bidener dursan hanaza, eehediin dundahaa şamaigaa aldahan ui gaşuudalaa martaxagyibdi...» —geze, manai aguu jixe voozdь nyxer Staalin tyryytei, manai paartiiin ba praviitelьstviin xytelberilegşed S.M. Kiirovoi aluulhan tuxai eehediingee gaşuudalai medeeselsee bişee hen.

Kolxoozno zargalta baidalai tylee temesegşe Axmatxyyza Axmadyyllin

„BYLIAAK" ARTEELIIN KOLXOOZNIGUUD—EERIINGEE TYRYYLEGŞE TUXAI

Janyaalьsk hunguuliiin ookirug deere Sojuuzai Soveedai deputaadai kandidaad—Axmatxyyza Axmadyyllin—manaida ton erxim xyn geeşe. Aguu jixe socialiis revoliyyciin hyyleer Axmadyyllin iime xyn boloo. Eneenei urda tee batraag jabahan, bajaşuulda xydelmeriideg, xyseeg olzo oldog, sadataraa edexe tariaa talxa xaraagyi jabahan baina. 1927 ondo Axmadyyllin bolbol Ulaan Aarmida tatagdahan baina. Axmadyyllin bolbol ajaar xoliin Yzbekistaanda xydelmerilehen ba azalşa aradai johotoil xybyyn geeşeb geze eeriigee xaruulhan baina. Şine zorig ba geroiizmii xaruulhanai tylee Axmadyyllin bolbol Ulaan Tugai oorden- xaira abhan baina.

Kolektivizaaciin gol jabaza baigaa yjede, 1929 ondo Axmadyyllin eeriingee tyrelxi huurin busahan baigaa. Ulaan Aarmida jabaxadaa Axmatxyyza jixe olon jyyme medexe boloo. Urdanь zobozo tuliza jabahan batraag bişe boloo. Xen miniii nyxed be, xen miniii daisan be geze hain medexe boloo. Bolьşeviiguudai paarti, araduudai voozdь, tyrel ba inag Staalin eneeniii hurgaa. Axmadyyllin deree nidee jireed, şine baidal baiguulza, kolxoozii emxidxeze exilee hen. Axmadyyllin bolbol somonoi soveedai tyryylegşede hungagdahan ba kolektiivnoor gazar edlexe jabadalii tyryyn ysxegşedei negen bolxo baina. Daisad—bainuud bolbol Axmadyylliniii bejedee tataxii hedehen, tereeniii ailgaxa hyrdyylxii oroldohon baina, teed manai Axmatxyyza daisanda bejee ygedeg ba tedeenhee aidag hyrdedeg bişe baigaa. Negete xeden buutai bainuud geriinь ebdeze Axmadyyllinaida orood, kolxoozoo taraa geze baalan xaşahan baigaa. Tedener—olon, Axmadyyllin—gansaaraa baigaa. Tiigeeş haanь, Axmadyyllin tedeniii yldeзerxihen geze.

Mynee ene huurin tanigdaşagyi boloo. Ende badarangii „Byliaak" kolxooz bii. Ene kolxoozdo azalta yderte 9 kilograam tariaan xyrtexe baina. Tariaan, mixan, tohon, gojo xubsahan—jixeşji, olongi bii. Manaida tyrbilgyi jixe biişeeriiin gazar, malaalai feermenyyd, tyryy teexnika—kombainanuud ba traaktornuud bii. Endexi zon ton ondoo bolşonxoi. Xeanta zasagai yjede darlagdahan, niutagai bainuudta mylzegdehen başkiirai ygiiteişyyd gyised erxete ezed boloo. Manai kolxoozniguudai bylenerei geşyyd—leitenaantnuud, kombainiooruud, traktoriistnuud olon. Azalşa aradai xybyyn, manai zargalanta baidalai tylee temesegşe—Axmadyyllinai gabijaa baga bişe baina. Bidener bolbol kolxoozoigoo tyryylegşe—Axmadyyllinde omogorxonobdi. Axmadyyllin bolbol Leenin—Staalinai paartida, manai badarangii Exe orondo xizaargyi bejee ygenxei geze bidener medexebdi. Sojuuzai Soveedai deputaadai kandidaad—Axmatxyyza Axmadyyllinei tylee duugaa ygexii Janzyylьsk ookrugai hungagşadii uriaalnabdi.

„Byliaak" kolxoozoi kolxoozniguud: Zainetdiinov, Gibaaşev, Ysmaanov, Nyrytdiirov, Baatiijev, Şaixilьbislaamov, ba busad.

ISPAANIDAXI FROONTNUUD DEERE

Centraalьna froont

Ispaaniiin oborooniin ministeerstviin medeeselei johoor, nojaabriiin 27-noi yder 18 faşiis samoliooduud bolbol Madriidhaa zyyn urda tee baigaa Çinçoon dereevniii boombodobo. Yimyyleeşenei samoliooduud dereevni deere zuugaad garan boombonuudii xajaa.

Zyyn froont

Ispaaniiin oborooniin ministeerstviin medeeselei johoor, nojaabriiin 27-noi yder yimyyleeşenei arteleeri bolbol 1001-dexi ynderdxii ba myn ene rajoondo baihan yimyyleeşeniii buudahan baina.

Teryeeliiin froont deere respyyblikan seregyyd bolbol Elь-Kampiilьo rajoondo razveedka xeed, yimyyleeşeniii xaraagyi busahan baina. Respyyblikan arteleeri bolbol Konnyyd oşohon xargui ba eneenei xyyrgii, myn tymer zamii buudaba.

Urda froont

Andalyyzsk froontiin Grenaada seektor deere tomo buugaar buudaldaan boloo.

Dyrben faşiis giidroplaanuud dalaişadarai Benikaasim kyroort deere 20 garan boombonuudii xajaad, hyyleerenь xyn zoniii pylimioodoor buudahan baina. Yxehen gemtehen xynyyd ygei.

1933 onoi ijyyniiin 18-da, Leeningraadai moziin kolxooznig-udaarniguudai II s eezde deere xelehen nyxer S. M. Kiirovoi ygehee

Kolxoozuudta ton şanga socialiis gurim bii bolgoxo

Xen edixe durataib, tere bolbol goorodto gy ali dereevnede, faabrika deere gy ali kolxoozdo xydelmerilxe bolxo ba xydelmerilxeş johotoi. Teed, xerbee edixe duragyi haa—xydelmerilengyi baixadaş bolxol daa. Xerbee jamarş agitaaca ba propagaanda tuhalxagyi baigaa haanь,—tere xadaa zarim uladta tunaldaggyi jabadal yzegdedeg,—tiixedenь xydelmerilengyigeer azahuuza bolxogyi jym geze xynei johotoi hainaar oilgoxoor agitacioonno xeregee tabixa xeregtei baina.

Xerbee kolxoozuud ondoogoor xydelmerilengyi baigaa haanь, xydelmeriin xyleh tylexe jabadalda tegşedxelgii ygei bolgoogyi haanь hain jyyme jyyş bolxogyi. Bidener bolbol kolxoozuudta burxanai ymexei yzengi nomnol dagaz baixa bişe, xariu gurimtai, ton şanga socialiis gurimtai bolxo johotoibdi.

Xerbee loodoriii kolxoozhoo gargaxada zyb gedeg aad, el deb xydelmeriiin tylee ondo ondogoor xylehiinь tylexed jaaxadaa buruu bolxo baina geeşeb? Ondooggoor byri arga gyi bainal daa. Nelieed olon kolxoozuud eneende orozo aal leed baina, johotoi hainaar xydelmerilxiin tulada, johi t hainaar oroldoxiin tulada tor olon janzaar urmaşuulxa arganuud bii baihan, ilangajaa mynee sagta, tedener ton zybeer eneenii xene geeşe. Kolxoozniguudta gansal kolxoozoi xydelmeri baina bişe, baha ger buusa deerenь xydelmeri bii gexede, ysee yleed baihan eeriinь xubiiin ymse baixa xajam.

Kolxooznig byxen oloniitiin xydelmeride, kolxoozoi xydelmeride ton jixeer xysee ba sagaa ygexe johotoi, tiixed eeriing-e buusa deereş xydelmeri xexede xyxiyyn baixa, xerbee bidener kolxoozoo jamar nege albatai ujalga şingieer—iime jabadal bii—xaraad, eeringee buusii ene minii eeriim jaaxa argagyi şuxala jym geeşe geze, kolxoozdo jyyns bolzo baig—ene namda xamaatai bişe geze xaraxa boloo haa, xeregnai bytexe ygei baina.

Xerbee kolxoozoi xereg hain baigaa haanь, xerbee kolxoozoi zeerinь zil jirexe byri, xydelmeriiin sezoon byxende arьbadan jixe bolzo baigaa haanь, buusa deerxi xeregş xyxiyyn bolxo—kolxooz ba buusa xojor tiime xolbootoi baixa jym...

...Xerbee gansaxan kolxoozniguud—udaarniguud bişe, xariu kolxoozniguud bygedeereee johotoi hainaar xydelmerilxee exilee haanь, xerbee kolxoozoi zeeriii eehediingee niydenei sesegei şingieer gamnaza jaadag boloo haanь, xerbee kulaaguudii ba xorolxşodii kolxoozuudhaa namnaza gargaa haa, xerbee loodornuudta xydelmerilxe gyş, ali ygeihaa halaza dyrben zyg teeşee aril za tonil geze duradxaa haa, bidener bolbol kolxoozuudai baidalai hainaaxan halbaran xygzexe sag yzexe bainamdi, tiixede manai myneenei baidal eedgyi baihan meteer xaragdaxa bolxo.

Gansal xydelmeridee johotoi hainaar oroxo xeregtei baina Nyxed, manaida rezeervenyyd jixe, xysen jixe. Kolxoozuudta erxim hain zaluuşuud bii, ybegeds bii, tede ybegedei xun şanai hain oopodiinş abxa xeregtei, zygeer tygsyyl byxenei urda oşodle myrgeze zalьbarza jabahan oopodiiinь bişe, xariu xaişan geed hainaar gazarii eldexe ba tereenheeş olziinь ulaan byri jixeer abxa turai oopodiinь abxa xeregtei.

Zaluuşuudii şanga byxeer emxidxexe xeregtei, tedene xexe xydelmeri kolxoozuudt jahala olon bii. Zaluuşuud geeşe ugtaa ogsom xaluun zorigtoi ulad geeşe, xerbee ene zaluuşuud eehediingee xyse şadalii xydee tariaalanda, poolido, mal azal deere tabiza oroidoo haa, ene xadaa tyroilgy jixe xereg byteeze şadaxa baina. . .

...Emegtei kolxoozniguud bolbol kolxoozuudai xydelmeriiin xysenei aguu jixe istoçonig geeşe. Xerbee exeneryydei azalii johoşolon hainaar tabiaa haa, xerbee exener zonoi xyygedii tyrexe,—eneenhee xolşoş tyrexe xeregtei baina, jyyndeb gexede bidende yxi xybyyd xeregtei,—exener deere toxogdohon tere ujalganь exener zonoi kolxoozoi niitiin xydelmeride xabaadalsaxa jadadalda haad xexegygeer iigeze şadaa haa kolxoozoi baiguulalta bolbol uragşaa ulam byri tyrgen alxamaar jabaxa bolno. Exener xyn xyygendee ylyy jixe xyse şadalaa gargaxa johotoi bolşood baixa bişeer, tereexen zaaxan bolьşevligxanai tyremseerenь—exedenь tuhalaad, xyygenьş hainaar tezeegdexeer ba exenьş xydelmerilze şadaxa argatai baixaar iigeze azal xeregee tabixa emxidxexe xeregtei. . .

Gyrenei ujalganuudii sag soonь, todo dyyrgexe

...Ene asuudal tuşaa dereevende baga bişe yge garadag qeze bide medenemdi. Ene jaxadaa tiigene geeşeb? Eertee xubidaa xydelmeri xeze, azallaza baixadaa—bulta oilgostoi medeglene, tiigeed, gyrendee tariaa ygexe bolzo lo, ysee delgyyr t-erexi sengehee dooguur, xyryyşeer nege baga zoxidgyi ungi baidag jym baigaa. Xeteiş medeeeer, gyren bolbol xolxoozniguud ba ymseteniie tariaa talxiinь delgyyr teerexi sengehee nelieed doonur abdag baina Ene ynen. xygeer tariaa talxan bi xydee azaxuin bişe busa produugtanuud xaana xende orono geeşeb geze oilgostoigyi bodoo l yexe xeregtei baihal daa bidener tedeniii gyrendee tuşaanadi fiin manaida Soveed yandeo gyren geeşemnai jyyn be?

Manai sagta pomeeşçiguud, kapitaliistnar, xobdog muuxai—kulaaguud, poobuud g. m. bii baigaa hen, ede bygede joloouud bolbol niite gyrenei zeeriheeс zeexelgiinь xalmaza idieed huuza baigaa belei.

Teed, mynee sagta jamar baina geeşeb? Pomeeşçiguud „burxanai aldaraar" ygei boloo, kapitaliistnarii bidener namnaza haigaabdi, kulaaguudii duuhan usadxaabdi.

Tedener bolbol pooli deerxi burtag ybehen şingi ende tenle yleed baidag, gebeş bidener ygl eder eehediingee poolii deerxi burtag ybehe tyyxedee tedeniii xamta deerenь tyyze xajaxabdi. Xen yleed baina geeşeb?—geze asuugdana. Xydelmerişed yleed baina, tariaaşan—kolxoozniguud. ymseten yleed baina. Ulaan Aarmi ylee. Xed gyreniii udaridaza baihan tedener ba manai gyrenei zurgaanuudta alba xaagşad yleed baina. Teed, xaraad yzegtii daa, ene jaagaad tiime geeşeb? Byrzyyazoo ulasuudta kapitaliistnar, bankiirnuud, gazar edlegşed gyrenee udaridaza baidag, tede bajan zeeriii, xubiiin ymsii da kapitaalii haigaaza xyndelze baidag Miniistr byxen nege haa eeree gazartai, eeriingee bajalig baina baidaltai, ygei haa tomo tomo baankada gy ali treestede alta myngaa xaahan aakcatai, xiliin saana eeriingee kapitaaltai baidag.

Manai gyreniii xen eehedee xydelmerişen ba tariaaşanai dundahaa garhan tedener udaridaza baidag, tedenerte eeriinь salin xylehenhee ondoo jamarş tusagaar olzo baixagyi, eeriinь xubiiin bajan baina baidal baixagyi, xiliin saana faabrika kapitaal baixagyi. Gyrenei zurgaanuudta alba xaagşadnai azalşanai eebediinь koutroolь doro bainad, azalşan zonoi yzyyr deere zorgoodoo eldeex aişalza şadaxagyi, gyrenei zeeriii xulgaanan, yrtiineei ylee edilge abhanai tylee biie xatuugaar xeheenebdi. Gyrenei apraadii bidener xadaa manai xydelmeride jamar daixa xeregtei egeel tere johoor bariaad bainabdi.

Xerbee ene iime baigaa xadaa bi taanarh-a iigeze asuunan: taanar eehediingee talxa, mixa, hy, toho gyrendee ygxeegee xadaa xoulaixadaa, tereneee xende ygeneebte—poneeşçiguudta, kapitaliistnarta kulaaguudta gy? Bişe Bişe tedeeiii tedenei namdaa ygeeşebdi. Teed xydelmerişed tariaaşan xydelmerişed, aarmi da fiot, gyrenei zurgaanuudta nege xedii şineen aboxaagaad, tedener xydelmerişen tolь doro xydeldeg.

Iime xadaa, ede bygede xydee azaxuin produktanuudii bidener eehedtee, azalşandaa, ondoo xendeş bişe, ygenemdi...

...Manai gyrenei xysenei istoçnuiginь xadaa xydelmerişen ba tariaaşan eehedtenь haina. Tedenhee jyyş abangyigeer gyren bolbol kolxoozuudta maşiinaarş, gazaraa ytegzyylxe jyy neerş, mynggeerş tuhalza şadaxagyi baigaa.

Xerbee bidener ynexeeree ynen sexeer, ynexeeree johotoi hainaar xydelmerilxe ba socializm baiguulxa geze boloo xadaa, nyxed, egeel iigeze azalaxa xeregtei daa. Nygee xargiinь xadaa—xuuşanadaa busaxahaa ondoo xaişaş oşoxogyi. Teed, kolxooznig bolbol gyrendee produkta tuşaalgii, tariaanai naloogii ba myngen zeeriin tatabariii sag bolzor soonь dyyrgexe ton şuxala geze ulam byri hainsa oilgozo bainaiii bidener ydernee yderte azaglaza medeze bainanai hairxaxiin tulada bişe, xariu ynen sedxilhee xelexe johotoib.

HUNGUULIIN KOMIISADA HEZEGTEE XYNIII ORUULBA

Selenge. Orongiin somondo bagşaar xydelmerileze baigaa Arxinçeejev gegşe bagşanarii beledxexe hurguulihaa jamar negen şaltagaanaar xeegdehen xyn aad, Mygdyyjeveer Orongiin hurguulida elьgegdeze, bagşa bolon xydelmerilze baixadanь, eneenii hunguuliin komiisada oruulhan baina.

Arxinçeejev geeşe nygee talahaa sag yrgelze hamagaa soxizo, huragşanarai dunda muuxai jyyme xaruuldag iime xyn.

Iime hezegtei xyniii hunguuliin komiisada oruulhan tuxainь kolxoozniguud gaixalsaza bainad. Eneenii okrugai hunguuliin komiisiin şalgaza yzexenь şuxala boloo.

Ynenei gabşagai.

REVOLIYYCIIN AGUU JIXE TRIBYYN, PAARTI BA ARADAI INAG XYBYYN

Viaatskiin gybeerniin Yrzym geze xaranxui ugluu toxoi bişiixan goorodto (mynee Kiirovsk xizaar baina) Kostrikoovtonoi byle geeşe xesxy xynde baidalda baigşa belei. Konstrikoov geeşenь eeree olzo bederze garhan aad, jamarş medee huragylgeer xosor şoo hen, terenei hamganь bolxo Jekateriiina Kyzьminiiş na geze gy, ali xyrşeneriiinь neriideg johoor, Kyzьmovna geeşe gurban yxl xyygedii tezeexiin tulada xojor garaa zaaxanş amaruulangyi xydelmerildeg baihan jym. Xubsana ugaadag, gerei şala ugaadag, xynei jyyme ojodog baigaa. Teed, xyşer xynde xydelmeride diildeed, ynış bolongyi nanannaa nygşehen baina.

Doloon nahatai Serlooz Kostrikoovii (Kiirov) Yrzyymde ni-anika baihan Malaani Avdeejevna geze xygşen „baga balşar ynşen xyygedii xaraxa gerte" araixan geze baiiganan baina. Ynşedei gerte baihan bagaşuudai zol zargalgyi baidal, xesyy xynde jadaral ylesrelen şaxuu baidal Sergei Kostrikoovii buliza şadaagyi. Bultanhaa şadamgaigaar huraisadag baigaa. Butanhaa tyryylze Yrzyymei goorodoi hurguulii dyyrgebe. Hain huragşa geze toologdozo Kostrikoov xadaa, Kazaaniin mexaaniko-texniis doodo şatiin hurguulida elьgegdehen baina. Kazaanida daxiaad 1 ylesxelen şaxuu, xesyy xynde baidal (Yrzyymhee hariin tan tyxerig tedxemze abdag baigaa.)

Jixeenyyd kapitaliistnuud ba şunaral arbaalzanuud bolxo Krestoovnikovlinxidei zavood tyryyşiin praaktikada jirebe. Xydelmeriiii zaaxanş işyyrigyigeer mylzedeg mylzelge xezeedeş elixeneer hanaanda xadagdaba. Axalagşa nojoduudai doromzologo ba daralaltiin urdahaa hurguulida huragşadai xamtaraa mal protestodo edibxiteigee xabaadalsahan ba revoliycioonno stydeentnyydei ba xydelmerişedei podpoolьno (niuusa) kryzoogyydtei anxan barisaldahan baina. Kiirovai anxanainь paartiin xereg: proklamaacanuudii xeblen gargaxiin tulada, garlin xebleigiin maşiinii texniis hurguulihaa niuusaar abxa.

Udaateexi etaapanь—Toomsk, 1905 onoi revoliyycīin temeselnyydei busalgaata ydernyyd. Kiirov xadaa, sociaal demokraad organizaaciin geşyyn „podkomiteedai" geşyyn baiza Leeninei „Jy xexeb" geze nomii şudalan, xydelmerişedei dunda agitaaca jabuulza niuusa literatuuranuudii xeblen taraadag baiba. Toomsk deerxi sebergyyşiin revoliycionno demonstraaciin tyryy zergede jababa, zygeer, ene demonstraaci xadaa Kiirovoi ba bolьşevlig zyeltei xydelmerişedei zorig duradxalaar zebsegte demonstraaca bolhon baina.

Kiirov anxan tyrmede orozo garaad, daxiaad orobo. Gebeş, zandaarmnuudai habarhaa multaramsaaraa, revoliyyciin xydelmeride daxin le byxe bejee ygen orolsodog baigaa. 1905 onoi okt'aabrь harada Taigaa geze yyzelei staanca deere tymer zamaixidai staaçkii amzaltataigaar xytelberiibe. Arxijerei ba gybernaatorai, Toomskdo emxidxegdehen Çernosootinskiin zerlig pogroomoi yjede, xara sootnido xariuu ygehen ba xeden zuun mingan xynyydii ajuulta yxelhee arşalahan dryziiniiygyydei zerge soo Kiirov bailsaba.

1905 onoi hyyl. Moskvaada bolhon, dekaabriiin zebsegte vostaani buta soxigdood baiba. Reaakca tolgoigoo yrgene. 1906 onoi namar Kiirov zandaarmnuudai habarta gurbalatijaa orozo xojor zileer xaagdaba.

Udaadxi etaapanь—Vladixavkaaz. Ende zandaarmnuudai bederegşedhee xorgodozo baixa zuuraa poliiciin deeremtelgende orozo handarhan organizaacanuudii şinelen zahalaxa xydelmeriii şuud jabuulhan baina.

1917 onoi fevraaliiin yderyydte, Kiirov Vladixavkaazta baiba. Vladikavkaaziin xydelmerişedei ymenenee tyryyşiin soveedta hungalta emxidxeze, xydelmerişedei profşojuuzuudai anxanainь huurinuudii xudxaba. Kiirov bolbol dylete ygenyydeeree, menьşeviigyyd ba eseernyydei zybleldeenei urbaltiin politikii elirxylen buta soxizo, anxandaa ysexen baigaa bolьşeviig gryypii beizeyylxe ba zagsaxiin tulada xyseteigeer xydelmerilene.

Kiirovai xytelberileze baigaa, Vladikavkaaziin bolьşeviguudai xysete xydelmerii yreer ygebe. Vladikavkaazdaxi menşeviig organizaaca ideejne taraaraa butasoxigdozo, baixaa bolibo. Vladikavkaaziin xydelmerişen bolьşeviiguudta xadaan orobo.

Kiirov bolbol Vladikavkaaziin soveedhoo Byxerosiiin Soveeduudai II xuralda delegaad bolon Peterbyyrg oşood, tende piiterei xydelmerişedtei xamta oktiaabriiin baildaanda xabaadalsaba. Orosoi koontrrevoliyyciin gulamta bolood baihan Xoito—Kavkaazta tendehee busaza jiremseeree Kiirov bolbol dobtolon jireze jabaa koontrrevoliyyciin urdahaa negedmel froontiin taaktikii şadamgaigaar jabuulaa, goorskiin ba orosoi ygeitenerii soveeduudai tug doro negedyylxe xeregtei tuilana.

Kiirovoi daişaliii jabadalai adaateexi gaixamşag xuudahanь gexede,—baruun ba zyyn eehee, xuurai gazar ba daiai teehee sagaan gvardiiinxidta ynelegdeed baihan Astraxaanai geroiligoor arşalhan baina.

Troockiin, Astraxaanhaa zailsan oşoxo geze xoroto hyidxelgiin ba urbaltiin zaxirgaan gargaxadanь, nyxer Kiirov bolbol ene zaxirgaajiinь ayyrgexehee eris arsahan baina. Kiirov bolbol goorodto bolhon, sagaan gvaardiiinxidai ty busta soxizo, komuniistnuud ba partijiin bişe zonuudai dundahaa hain duranai otriaaduudii emxidxeze, dylete xaluun ygenyydeeree xyn bygedede zorig oruulza, egee ajuulta gazarnuudta bejeeree jygedeg baigaa,—„Astraxaanii eses hyyldee tulatar arşalxa" gehen Leeninei zariaaji Kiirov bolbol xatuugaar ba dyyreen biyeelyylhen dyyrgedeg baiba.

XI aarmi xadaa, Kiirovai xytelberi doro daişaliii çaastinuudaar bexizyylegdeed 1919 onoi namar dobtolgoo oroxo exilbe. Nyxer Staalinai xytelberi doro, Nyxer Staalinai bolbol Sergoo Ordzonikiidzte negen xamta ulaan aarmiiin xysete dobtolgoi Xoito Kavkaazii şiglyylen emxidxehen baina. 4 hara soo deniikinei seregyyd yni bolza soxigdood, Vlaadikavkaaz ezelen abtaza, Azerbajdzaanai myssavaatistnuudai xy sereg zasaghaa syleelegdehen baina.

1921 onoi namarhaa Kiirov xadaa Bakuuda, Azerbajdzaanai komuniis paartiiin centraalьna komiteedai sekretaariin poosido xydelmerilbe. Nacionaalьna politikiin jabuulalgada arsaldaatai baihan deerehee, udaan sag soo dotoodoi temeseltei haihan Azerbajdzaanai komuniis paartiiin zergede, Sergei Miroonovic xadaa, dotoodoi eb nairamdal ba negedelii bolgohon baina. Myneeguu jixe Staalin Konstituuciin yndeheer Gryyzii, Azerbajdzaan ba Armeniii sojuuzna respyblikenyyd bolgoxo xeregtej bejelyylxiin beledxelei zamda ene bolbol anxanai ton şuxala alxa myn baihan jym.

1926 onoi janvaarь. Kiirov bolbol, paartiiin CK-ai busad gişyydtei xamta paartiiin XIV xuralhaa Leeningraadta oşobo. Tedener deere xariusalgata zoriigo daalgagdahan baina gebel: zarim negen xelegyydenь urbagşa zinoovьjev ba tereenei tuhalagşadai buzar muuxai gyzerelte ba demagoogiin gylmede oroildood baihan. Leeningraadai bolьşeviiguudai zergii zahaxa. Kiirov, yder byri şaxuu faabrika, zavoduud profsojuuziin ba komsomoloi suglaanuud deegyyr yge xeledeg baigaa. Honor, oilgosotoi ygenyydeeree, opoziciin „tioorinuudai" şanarii elirxeileze, paartiiin zergede hyidxeel tere ba manai oronoo socializmii baiguulxa tuşaa Leeninei tyseeii tahalduulxa gehen, opoziiciin urbaltiin hedelgii butasoxin todorxoildog baihan jym.

Kiirov bolbol Leeningraadai gybkoom paartiiin negedygeer sekretaarь bolon hunzagdaba. Terenei xytelberi doro Leeningraadai organizaaca bolbol Leenin—Staalinai aguu jixe paartiiin tyryy zergede ezelxe johotoi huurijaa daxin ezelhen baina.

Kiirov xadaa Leeningraadta xydelmerilze exilxehee xoişo tyryyşiin zilnyydte Leeningraadai organizaaciin xytelberilxii sostaavii amzaltataigaar exizyylze, zinoovьjevoi tezeeriinyydii, ezelen abhan byxii poostnuudhaanь zailuulza, eeriingee ton jixe emxidxelei talaantii xaruulhan baina.

Leenin—Staalinai paartiiin urdahaa esergyysexe gegşedei urdahaa udaaxi zilnyydte, Kiirov bolbol urid mete ysed ba eses şandanь xyrter temeseldeg jabuuldag hen. Paartiiin Byxerolboonoi XV, XVI ba XVII xuraluud deere, eeriingee xaluun dylete ygenyyd soo goo eldeb zyhenei opoziciooneernyyd ba tedenerei şaara şabxaruunuudii butasoxidog baihan baina.

Leeningraadai paartiiin organizaaciin oroi deere paartiaar tadigdaad baixadaa, Kiirov bolbol manai oronoi azyiledberiiin tomoxon ceentr myn bolxo Leeningraadai jireedyin baidalii duldiilaxa buulaa. Kiirov bolbol, Leeningraadii, socialiis indyystrilizaaciin ynexeeree kyvznice bolgoxiin tulda zorimgoigoor tahaldaldiyygeer xydelmerilhen baina.

Nyxer Kiirov bolbol xeden mingan xynyydii Leenin—Staalinai aguu jixe tug doro zagsaaza şadadag hen. Kiirov xadaa Leeniniizmiin etigemzete koompaşii gartaa bexieer bariza jabaxii sag yrgelze hurgadag hen Nyxer Kiirov bolbol xeden mingan xynyydii, aguu jixe voozdь bagşa ba nyxer, byxed xein byxii azalşadai nyxeriinь bolxo Staalinda xizaarlaşgyi ynen sudarguu jabaxa yzeltegeer xymyyzyylhen baina.

Faşiistnuudai buzar muuxai bandiiduud—troockiton ba zinoovьjevtan—nyxer Kiirovii xorotoigoor alaa. Eeriingee paartiii, eeriingee Staalinii, eeriingee aguu jixe socialiis oronii, eeriingee gojo haixan ene yjiin zargalta baidalii ba eeriingee jireedyin byri hairan baidalii, esesiingee dulai şuhajaa sxataraa arşalxaar belen baihan soveed oron bolbol duratai baisdaata ton jireer zebyyrxen, uurtai suxaltaigaar nege xyn mete bodno.

Nyxer Kiirovai martagdaşagyi haruul şarai dyrenь Leenin—Staalinai aguu jixe xeregii beelyylen, jamar xel beriyşgyi xatuugaar, erid ba teseşgyigeer daişaliii elirxylen butasoxiin haihiimnai xaruulza baixa hanuulalta bideentre bolzo ygexe baina.

Şpioonuud ba diversaantnuud Zilьbergoorn ba Kleinei xeregyyd tuşaa gargagdahan priigovor

Leeningraad, 22. (TASS). Leeningraadsk seregei ookrugai seregei tribynaal bolbol gemnegşe ba ymeeregşiin xabaadalgataigaar Payyls Zilьbergoorn ba Klein Erviin xojorii şpioonsk ba diversoonno azaljabuulxaa geze gemnehen xeregii xaraxa yzebe.

Zilьbergoorn bolbol gadaadiin gyrenei negen specialist xebertelgeer, gadaadiin negen gyrenei sergei razvedkiin ageent bolzo, 1930 ondo SSSR elьgeegdeed, 1936 onoi nojaabrь xyrter Leeningraadta bainan ba Leeningraadta baigaa gadaadiin konsylьstvonuudai negenei oficiaalьna sotryydnigyydei xytelberi doro Leeningraadsk zavooduud, oboroono azyiledberiyydte ba Leeningraad şadarai seregei xeregyydte xabaadaxa ton niuusa medeenyydii suzluulara talaar şpioonsk xydelmeri jabuulnan baina.

1936 onoi eseste Zilьbergoorn bolbol Soveed Sojuuz heerge jireexe xorigdon, soveed zasagar sylegdeh busahan baina.

1937 ondo Zilьbergoorn bolbol Ervin Klein gedegtei xamta, myn terel gadaadiin gyrenei seregei razvedkaar Soveed Sojuuz elьgegdenen baina. Ede xojor bolbol Leeningraadsk xudaldaanai poortiin neef tixraniilş ba xolodiilьnguud deere teherelge emxidxexe sexe daaberinuudii abhan baina. Zilьbergoorn ba Klein xojor Soveed Sojuuz jirexiin tulada Şveicaarsk paasportnuudii: Zilьbergoorn bolbol Şiilьd Maaks geze ba Klein—Leessiu Zoozef geze neretei paasportnuudii olohon baina.

Ede xuuramag paasportnuudai johoor, Zilьbergoorn ba Klein bolbol „intyriistnyyd" xeberteigeer ene onoi ijyyni harada Soveed Sojuuz jireed baitaraa dotoodo xeregei Arkomaadai organuudaar barigdaza tuşaagdahan baina.

Zilьbergoorn ba Klein gegşed uridşalgiin myrdelge deere ba myn syydei zasedaanii deere ede zaagdahan gemnehen eehediingee gemtei deere byrna mederebe.

Seregei tribynaal bolbol Payylь Zilьbergoorn ba Ervin Klein gegşedii 25-5 ziler bolzoroor tyrmede huuxaar syydlebe.

SSSR-ei Verxoovno Soveedai Nacionaalьnostinuudai Soveedai deputaadai kandidaad, BMASSR-ei Aradai Komisaarnarai Soveedai tyryylegşe nyxer SOLOMOON MATVEEJEVIÇ IVANOOVAI tyləə duugaa ygejii!

ŞADABARITAI XYTELBERILEGŞE

Manai vagoon xagsaraxa ceexde enenei urda xeden paartorganizaatornuud—nyxed Kylaabav, Krasiinskii gegşed xydelmerilehen baigaa. Tedenei xytelberiii nyx. Ivanoovai xytelberiiin meetod xojorii sasuulaad xaraxada, jaaşagyi ondoo. Nyx. Ivanoovai xytelberiiin meetod kabineedhaa bişe, xarin niite xydelmerişenei baihan ceex brigaadta baidag—iime baihan jym.

Xeneiş medeheer nyx. Ivanoovai manai ceexii xytelberilzə exilhenhee xoişo manai ceexde staxaanovtanai too zişeegyi oloşorohon baina. Ende nyx. Ivanoov bolьşeviiguud niitetei xaişan geze xydelmerilxiin zişeete meetod xaruulaa. Bide xydelmerişedei, negeneigee xydelmeriiin meetodii xalan abxa jabadalaimnai iniciaator nyx. Ivanoov baihan baina.

Solomoon Matveejeviç ceex dotoroo paartin poliitikon xydelmeriii hainaar tabiza şadahan negen şadabaritai xytelberilegşe myn. Ceexiingee erximei erxim xynyydeer bejee toiruulan ceex dotor baihan dutuu dundajaa sag dotoronь usadxaxiin xemzee abza, usaldal tahaldal bolhon jabadalii usadxaxiin tula xydelmerişedəə, tybxiin tyryyn staxaanovtanaa emxidxedeg hen.

Nyx. Ivanoov gansai ceex dotoroo xydelmeriee hainaar tabixaar xizaarladaggyi, xarin xydelmerişedei aza huudaltai tanilsaza, tedenei aza amidaralai ba sojol kylьtyyriin xemzeeji deeşelyylxe tuxai jixexen xydelmeri xehen baina. Nyx. Ivanoov, manai xydelmerişedte tyrehen esegeheenь ylyy hanagdadag, xydelmerişedei jamar negen asuudalaar xandaxadanь xydelmerişen johoor xariuusaza baidag engei xyn baihan jym.

Xydelmerişedte teexnikii şudaluulxa xeregte baga bişe eneergi xysəə gargaza, texniis huralsalai taharaltagyi xydelmerilxe jabadalii xangaza şadahan baina.

Paartin huralsalai şanarii deeşelyylxe talaar myn anxaral xeşeelee tabiza, yseg bişeg baga medexe komuniistnarta praktiis johoor tuhaldag hen. Zişeenь namdaşji konspeekt bişexii zaaza ygedeg baigaa.

Solomoon Matveejeviç Ivanoov bolbol Leenin—Staalinai xeregte esestee xyrter bejee ygehen Buriaad-Mongol azalşadai egeel erxim xybyyn ba şadabaritai xytelberilegşenь myn, bide xydelmerişed byxe azalşadtai xamta nyx. Ivanoovta duugaa ygexebdi.

G.V. Apaarin.

(Vagoonno ceexiin brigadiir-staxaanovec).

SOLOMOON MATVEEJEVIÇ IVANOOV

Nyxer Ivanoov S.M. 1912 ondo Alairai aimagai Jei Tanguudsk bylegte tyrehen baina. Esegenь ygeitei tariaaşan baihan jym. Nyx. Ivanoov baga nahajaa əəriingəə bylegte yngergəə. Nyx. Ivanoovai bylenь byri 1924 ondo şineer emxidxegdehen „Iiskra Leeninaa" geze kamuunada orohon baina. Nyx. Ivanoov Naimandain exin hurguulida huralsaza erdem nomdo huralsaa. 1928 ondo Alairai doloon zilei hurguulida orobo. Hurguulidaa baixadaa Leeninei komsomooldo orozo, kolektivizaaciin yjede kulaag nojoduudtai aktiivnaar temesebe.

1931 ondo nyx. Ivanoov B.M. pedagogiis teexnikymei dergedexi nege zilei pedagogiis kyyrsede komandirovaalagdaba. Tus kyyrsee dyyrgeheer nyx. Ivanoov oxorxon sag soo pedagoogioor xydelmerilebe. Kyyrsede hurza baixa yjedee nyx. Ivanoov BK(b) P-iin zergede abtahan baina.

Udanşgyi nyx. Ivanoov komsomooloi aktiivno xydelmeride: Jaruuniin mixanai sovxoozoi komsomooloi komiteedai sekretaarь bolon xydelmerilbe.

Ulaan-Yde goorodto traansportiin maşiina baiguulalgiin gigaantiin barilgiin exilxeleer nyx. Ivanoov tende komsomooloi xytelberilexe xydelmeride elьgegdebe. Şine xydelmeridəə baixadaa əərejəə ali jymende şadabaritai, iniciatiivna ba xamag jymende hainaar xandadag şadabaritai xytelberilegşe baihanaa xaruulba. Buriaad-Mongol gigaantiin zaluu buriaad xydelmerişedei dunda jixexen xydelmeri jabuulba.

Komsomooloi aktiivna xydelmerişen tuladaa nyx. Ivanoov zaluuşuudai dunda socialiis myriisəə emxidxen yder hynigyi xydelmeri jabuulba. Tiixede barilgaşadai dunda suurxahan Koçyymovai, Lobiincevai, Paşkoovai ba bişedei komsomooloi erxim brigaadanuud nyx. Ivanoovai sexe xabaadalgaar emxidxegdehen baina.

1935 ondo nyxer S. M. Ivanoov paartin xydelmeride orobo. PVZ ai sovxoozai paartoorgoor, tiigeed vagoon kolioosno ceexiin paartoorgoor xydelmerilxe zuuraa PVZ ai paartkoomoi instryyktoreer xydelmerilsebe. Ede xariuusalgatai xydelmerinyydte baixadaa paartin zaluu xydelmerişen nyx. Ivanoov Leenin—Staalinai paartiiin ynen şadabarita xybyyn, paartiiin generaalьna şugamai tyləə tereenhee zaisagşa ba eldeb jabadalnuudta esergyy, xazaişagyi temesegşe baihanaa xaruulba Nyxer Ivanoovai ynen sexe ba bejee ygehen xydelmerinь ceexiin ba zavoodai paartin organizaacada gabijaata avtoriteed əərtenь baigaa. Nyx. Ivanoov zavoodta şurgahan xariiin razveedok, şpioon, xorologşod, diversaantnuudai troocki buxaarintanai aagentnuudii eliryylxe talaar aktiivno temesee.

Solomoon Matveejeviç vagoon kolioosno ceexde partoorg baixadaa xydelmerihəə taharalgyi jabaza kisloroodoi staanciin maşiniistnuudai aparaatnigai kyyrse dyyrgebe. Tiigeed inzeneer komiistnuud nyxed Gyrьjaanov ba Stooliarovai tuhalamzaar vagoonnigai inzeneerte huralsaba.

Paartin oorganuudai hyylşiin hungaltaar xatuu bolьşeviig nyx. Ivanoov şineer zavoodai paartkoomoi geşyynde ba parovooz vagoonoi zavoodai paartin komiteedai sekretaarai orologşoor hungagdaba. Hyylei yjede ene tuilai jixexen paartin organizaaciin paartkoomoi sekretaariaar xydelmerilbe.

Nyx. Ivanoov iime ton xariuusalgatai uçaastagta baixadaa zavoodaigaa paartin organizaacii ba byxe xydelmerişen, inzeneer-teexnikiin xydelmerilegşedii elsyylen zavoodta yni udaan sag soo baihan aradai daisadii eseslen halgaxiin tyləə ebseşegyi temesel jabuulza, xorololgiin xoişolongii usadxaxa temeselii oroilon jababa.

Nyx. Ivanoov goorodoi ba moziin xeden partkonfereencanuudai xydelmeride xabaadalsahan. BK (b) Paartiiin goorodoi konfereenciar gorkoomai pleenymai ba biyrooгoi geşyynde hungagdahan, moziin XI paartin konfereencaar BK (b) Paartiiin Buriaad-Mongol Mozkoomoi pleenymei ba biyroogoi geşyynde hungagdahan baina.

Buriaad-Mongol aradai ynen etigelte xybyyn, paartiiin xeregte bejee ygehen xyn baixa tulada, nyx. Ivanoov BMASSR ei Centraalьna Gyisedxexe Komiteedai togtooloor Buriaad-Mongol ASSR ei Aradai Komisaarnarai Soveedai tyryylegşe bolgon tomilogdohon baina,

Solomoon Matveejeviçiin kandidatuura egeel zoxistoi kandidatuura myn, eneenei tyləə duunuudaa manai hungagşad ygexe baina.

Nyxer Ivanoovai tyləə duugaa ygexebdi

Miil zil xaxadai tuxai Solomoon Matveejeviçtai xydelmeriləəd baixadaa, tyrehen axa dyy şingi bolhon bainabdi. Eneexen zil xaxad soo xydelmerilze baixadaa Ivanoovii Leenin—Staalinai ynen sexe xybyyniinь ba socialiis Exe oronoigoo dylete patrioodiinь baina geze medehen bainab.

Solomoon Matveejeviçda jixerxyy zan geze baixagyi, xydelmerişedtei xydelmerişedei xeleer xəəreldedeg xaana jamar asuudalaar xandanabşi, tere doroo bolxo xariuu abxaş, buruu zyb iyme xehiiş tere doronь şiidxeed, saaşadaa jabuulxa xydelmeriiin zorilgii toboiso zaaza ygedeg baigaa. Terenhee gadana, jamar literatuuranuudii unşaxii rekomendovaalza ygedeg jym hen. Xydelmerişedei bairanuudaar jabaza, baira baidaliinь haizaruulxa xemzee abdag hen. Zişeenь, miniii bairagyi baixadam namda baira olgozo ygəə.

—Bi bolbol enenei urda jamarş zasedaani suglaanda yge xeleze yzeegyi xyn aad, xaişan geze yge xelexii nyx. Ivanoovhoo zişee abza, tereende zaalgaza yge xeleze, jamar negen asuudalai xelselgede edibxitei xabaadalsadag boloogşob.

1935 onhoo xoişo staxaanov neree aldaagyib, yderəigəə noormii dunda zişeegeer 300 proc. dyyrgeneb Nada şingieer tysebəə dyyrgedeg staxaanovtan olon, edener bygede nyxer Ivanoovai Nacionaaьnostinuudai soveedai kandidaad bolhondo bajartainuud ba Solomoon Matveejeviçiingaa tyləə duugaa ygexebdi geze nege bişe medyylhen ba medyylzeş bainabdi.

Tiixon Paavloviç Orloov.

(Vagoonno ceexiin stoliaar-staxaanovec).

EGEEL ZOXISTOI KANDIDATUURA

—Bi bolbol Solomoon Matveejeviç Ivanoovii 1936 onoi aavgust harahaa mededeg boloo hem. Yngeregşe zil Moskvaahaa xojuulaa nege vagoonda huuza jirexedee hain tanilnuud bolzo, xemnai xaana xydelmerilze baihanaa medelsedeg bolhomdi. Tere saghaa xoişo nyx. Ivanoovai AKS ai tyryylegşede tomilogdotoronь xamta şaxuu xydelmerilhen bainabdi.

Nyx. Ivanoov geeşe emxidxeliin mastirstvooji şudalhan, xamag jymende erelxeg johoor xandadag, xydelmerişedei eriltede byxe anxaralaa tabiza, tedenei xydelmeriiin ba aza huudaltai tanilsaza, dutuu dundiinь sag dotoronь usadxaxii oroldodog—iime egeel manai dytiin nyxer baihan jym. Enenei nere solonь manai kombinaadai xydelmerişedte hain medegdexe, xydelmerişedei dunda xyndetei xymnai gegdedeg, xaişan geze xydelmerilxiin zişee xaruulagşa baigaa.

Bi yngeregşe zil vagoon xagsaraxa talaar rekoordo xaruulhan bainab, tiixedemni Solomoon Matveejeviç miniii xydelmerilze baihan gazartam jireed, xydelmeriiim meetodtoi haitar tanilsaad baixadaa, ene meetodee bişe xydelmerişedtəə xalan abxuulxa xydelmeri jabuula,—geze namda tyryyşiingee daabari ygexedenь, daabariiinь johoor xydelmerişedtəə xeleze ygehen bainab. Myn, baha nyx. Ivanoovai daalgabariaar xeden daxin Staalin Konstituucii xydelmerişedte oilguulxa tuxai jarildaa xehen bainab. Namda jamar negen daalgabari ygexiingəə urida namaijii oiroo abaaşaza, haitar zaabari ygəəd elьgeexedenь, terenei daalgabariii xelehen johooronь bytəəze şadadag baigaab.

Baha namaijii BK (b) Paartiiin geşyynei kandidaad bolgoxo geze jixe oroldolgo gargaza, namda paartiiin geşyynei kandidaad bolzo şadaxa erxe baidal olgohon deereheenь, mynəə paartiiin geşyynei kandidaad bolxiin tula paartkoomdoo medyylge ygəəd bainam.

Paartiiin geşyynei nere zerge zyyxedee poliitikon talaar bejee zebsegleze, niite xydelmerişeniii xoinohoo daxuulza, zişee xaruulza jabaxa ujalgatai baigdana, eneen tuxai manai Aguu jixe voozdь nyx. Staalin bidende nege bişe zaadag baina.

Ene talaar nyx. Ivanoov jixe jyme xehen jym. Namaijii poliitikon talaar xymyyzyylxiin tula miniii xydelmerilze baihan gazartam ba ger bairadam jabaza əərtəə xabaatai nom debtereer xangan hurgadag hen.

Iime tula nyx. Ivanoovai kandidatuura egeel zoxistoi kandidatuura bolno.

Peootr Peootroviç Vorovьjoov.

(Vagoon xagsarxa ceexiin staxaanovec)

KOLXOOZNIGUUD YILEDBERIIIN ŞINE ILALTAAR UGTANAD

Xori. Anaagai somonoi „Staalinai zam" kolxoozdo „Verxoovno Soveedta hungaxa tuxai hungaltiin Dyrimtei" kolxoozniguudii hainaar tanilsuulxiin zorilgoor 6 kryzoog emxidxeze dekaada soo 5 udaa zaniaati xedeg baina. Tus somonoi kolxoozniguud hungaltiin materiaaltai ton jixe honirxoltoigoor tanilsaza, Verxoovno Soveedii hungaxa istoriiis yder—dekaabriiin 12 boltor yseg bişeg medexegyi jabadalii usadxaxa, malaa dulaan bairaar xangaxa, modo beledxelii sag soonь dyyrgexiin tula xereglegdexe xydelmerişedei ba morinoi xysəər byrin tyges xangaxa g.m. ujalga abba.

Horbolzologşo.

Maşiinabaiguulgiin Aradai Komisariaadta ba staankoinstrymentaalьna azyiledberiiin profsojuuzai centraalьna komiteedta

Socialiis myriiseenei şine oodeleltii emxidxelge

1. Maşiinabaiguulgiin Aradai Komisariaad ba staankoinstrymentaalьna azyiledberiiin profsojuuzai centraalьna komiteed bolbol staankobarilgiin zavooduudai udaarniguud ba staxaanovtanai duradxalnuud ba stankobaiguulgiin azyiledberiiin profsojuuzai xuralai xandaxa bişegii demzen, staankobaiguulgiin azyiledberiiin xydelmerişenei dunda şine xyseer delgeren socialiis myriiseeji haişaaxiin ba xynde azyiledberiiin arkomaadai ba profsojuuzai centraalьna komiteeduudai ziseeji dagan, ene myriiseede byri emxidxeltei xaraakter olgoxiin tulada, BK(b) Paartiiin CK ai haişaalaar, togtoozonь:

Ene myriiseende xydelmeriin erxim yzyylemzenyydii tuilahan ba staxaanovtanai xydeleeniii xangahan, tyryy zavooduud, ceexenyyd ba azaxuin uçaastoguudta bariuulxiin tulada, maşiina baiguulgiin aradai komisariaadai ba staankoinstrymentaalьna azyiledberiiin profsojuuzuudai centraalьna komiteedai damzuulgiin ulaan tugii bii bolgoxo.

Staankoinstrymentaalьna azyiledberiiin azaxuinuudta gurban damzuulgiin tuguudii baiguulxa.

Tereenhee gadana, yiledberiiin oron soonь—ceexenyydei xoorondo socialiis myriiseeji haişaaxiin tulada, zavoodoi yppravleeni ba profsojuuzuudai zavoodai komiteeduudai tuguudii baiguulxa.

Myriiseenei rezylьtaaduudii gargaxiin ba dyrşel şadabarinuudaa andaldaxiin tulada, maşiina baiguulgiin azyiledberiiin myriiseenei centraalьna komiisii baiguulan emxidxebe.

2. Praviitelьstviin haişaalaar ba maşiina baiguulgiin aradai komisaarai prikaazaar baiguulxa:

1) Myriiseende tusgaarlan garhan erxim udaarniguud ba staxaanovtanda şagnal bolgon ygtexe, maşiina baiguulgiin aradai komisariaadai „Magtalgiin liist".

2) Azalai byteesii jixedxexiin tylee temeselde tusgaarlan garhan, maşiina baiguulgiin erxim komandiirnuud ba staxaanovtaniii şagnaxa, „socialiis yiledberiiin erximei attestaad".

3) Şine, deede şanartai konstryykcenyydii baiguulxa ba urdiin konstryykcenyydii haizaruulxa jabadalda tusgaarlan garhan, erxim konstryyktornuudii şagnaxa „Soveed maşiina baiguulgiin tyryy konstryyktor gehen znaçoog.

3. Maşiina baiguulgiin aradai komisariaad bolbol profsojuuzuudai centraalьna komiteedtai xamta socialiis myriiseede byri emxitei xaraakter olgoxiin ba tereeniii maşiina baiguulgiin busa halbarinuudta damzuulxa ba tereeni haişaaxa xemzee jabuulganuudii xaraalxa baina.

(TASS)

SSSR-ei Centraalьna Gyisedxexe Komiteedai Preziidiymde

Nojaabriiin 27-noi yder nyxer Kaliininai tyryylelge doro SSSR-ei Centraalьna Gyisedxexe Komiteedai Preziidiymei zasedaani boloo. Sooçi Macestiinsk kyroortno rajoondo gazarai xemxerelgetei temesexe tuxai nyxer Çyckaajevai elidxelii ene zasedaani deere duulaba

***

Ene zasedaani deere nyxer Kaliinin bolbol Soveed Sojuuzai xyse-şadalii bexizyylxe talaar zasagai speciaalьna daalgabarii ziseeteer dyyrgehenei tylee ba ene xeregte geroiizmii gargahanai tylee kapitaan P. F. Şevcoovto Leeninei oorden ba Soveed Sojuuzai Geroin nere zerge olgohonoi tuxai graamotii bariuulba.

Seregei, poliitikon ba texniis beledxelde erxim amzaltanuudii tuilahanai tylee xaira olgogdohon Xydelmerişen Tariaaşanai Ulaan Aarmiin komandiirnuud—axalagşa leitenaant nyxer Dyydçenko, kapitaan nyxer Ogloobiin negedexi raangiin seregei teexnig Jerioomin ba busad nyxer M. I. Kaliininai dergede oşono. Tedeentei xamta, aviacioonno teexnikii şudalaxa talaar amzaltanuudii tuilahanai tylee, avaarigyi xydelmeriiin tylee, xydelmerideе deede yzyylemzenyydii xaruulhanai tylee agaarai grazdaan floodai liodçiguud, inzeneernyyd ba teexnigyyd oordenuudii abba. Tedenei dunda—piloodnuud-instryykternyyd nyxed T. N. Slepoova ba Je. D. Berşaanskaja gegşed bii. Oorden xairanuudii abhan agaarai grazdaan floodoi xydelmerilegşedei nerehee Odeessa—Batyymi giidreliiniiin pilood nyxer Matveejev yge xelehen baina.

Myn, Xydelmerişen-Tariaaşanai miliiciin emxidxegdeheer xorin zil bolhontoi daşaramduulan ba socialiis ymsii xamagaalaxa ba revoliycioonno zuram saxixa xeregte gaixamşag amzalta tuilahandaa oorden xairanuudii olgogdohon, Xydelmerişen Tariaaşanai miliiciin naçaalьniguudai sostaav ba miliicioneernyyd oorden xairanuudii abba.

Terenei udaa, xoito dalainuud deere ton şuxala daabariuudii dyyrgexedee xatuu zorig ba bejee ygehen jabadalii xaruulhanai tylee ledokool „Liitkiin" moriaaguulai gryypede—negedexi klaasai maşaniist nyxer Reevin, negedexi klaasai koç gaar Vroonçenko, ba busadta oborooniin azyiledberiiin xydelmeride erxim amzaltanuudii tuilahanai tylee inzeneer nyxer Moozelis gegşedte oordenuudii bariuulba.

Nyxer Kaliinin bolbol oorden-xairanuudii abagşadii amarşalhan ba tedenei saaşanxi xydelmeridee byri gaixamşag amzaltanuudii tuilaxii xysehen baina. (TASS).

SSSR-ei gadaada xeregei aradai komisariaadta

Daalьno-Vostooçno xizaarta azahuuhan korei yndeheteniii zəəlgehen jabadalii esergyysehen buruuşaalii japoonai posoolьstvo bolbol SSR Sojuuzai gadaada xeregei aradai komisariaadta medyylhen baina. Eneende xariuusahan noota dotoroo SSR Sojuuzai gadaada xeregei aradai komisariaad bolbol soveedai graazdanguud bolxo korei yndehetenei tuxai asuudalda japoonai posoolьstvo xabaadaxa jamarş erxegyi baina geze zaaza, japoonai posoolьstviin buruuşaalii erid şangaar buruuşaahan baina.

(TASS).

HUNGUULIIIN UÇAASTOG DEERE

DUTAGDALNUUD JIXE OLON

Nojaabriiin 26-nai yder, hunguuliiin 6-dxi uçaastogai hungagşadai suglaan bolzo, uçaastogai komiisiin dutuu dundanuudii eliryylbe. Suglaan deere elidxel xehen Cedeenov gegşe jamarş beledxelgyi jiree, negentaa beledxeegyi baihan tula hungaltiin zorilgonuudii, hungalta yiledxe teexnikii onso todoor oilguulza şadaagyi baina.

Gadana elidxelşe bolbol hunguuliiin komiisiin dutagdalnuudii eliryylxiin hedelge gargaagyi, duugai yngerhen baixa jym. Tiin bodoto baidal deereheenь xaraxada dutagdalnuud jixe olon, zişeelebel, nojaabriiin 26 nai yder xyrter ene uçaastogai ajaar 300 hungagşad spiisegte oruulagdaagyi baigaa; hungagşadai zyghee, tedeniii spiisegte oruulxa tuxai ba nere oboguudii buruugaar bişeheniii zahaxiin tuxai ygehen medyylgenyyd (Budaanov G. ba busadai) gorsoveedta orohoor 3 xonog yngerbeş, yşee xemzee abtaadyi baina.

Şmiidtiin yiilьcede, leespromxoozoi gerte, Selengiin uhan zamai xydelmerişed, 80 tuxai xyn baidag aad, tedener baha spiisegte oruulagdaagyi baiba. Agitacioonno—niitiin xydelmeri jixe muusa tabigdanxai, ene uçaastogta bexizyylegdehen organizaacanuud: Gazartariaalangai Arkomaad ba osoaviaxiimei Centraalьna Soveed jamarbaa tuhalamza ygedeggyi, yngerxedee tus organizaacanuudhaa tomilogdohon agitaatornuud ene suglaandaş jireegyi baina.

Hungaltaa yiledxe gehen geriinь (hurguuli №7) tyxieerelgeer jixe muu, uitan xabşuu; eneen tuxai uçaastogai komiisahaa gorsoveedto medyylhen bolboş, tereenheenь yre garaagyi. Mynee ondoo ger olxo tuxai xelehenei xereg ygei, sag xozom bolşoo, iimede mynee baigaa gerii darii sagaa haitar zahaxa xereg bolood baina.

Ene suglaan bolbol 6-dxi uçaastogai hunguuliiin komiisiin xeze baihan xydelmeriii xangaltagyi deere toolozo, oiriin sagta daxin uçaastogai suglaa tataad, tereen deeree mynee eliryylegdehen dutuu dundanuudai xer zahagdahiinь şalgaza yzexe ba hungaltiin zorilgo, hungaltiin teexnike tuxai haitar xelsexe geze togtoobo.

Xerxeejev.

Xydee bişegşed bişene

Sonom Cerenei gegşiin bodoto niuurii eliryylxe

(Xoriiin aimag)

Ydiin somonoi, Buriaad-Xasuurtain, Staalinai neremzete kolxooz bolbol aimag soogoo tomoxon kolxoozuudai negenь bolxo bygeed, tereenei tyryylegşede, aradai daisan Mixaajlovai tabimal Sonom Cerenei gegşe baina. Xaanaş xydelxedee antisoveed ba antipaartin aaşanuudii gargadag jym. Eneeniii eliryylxiin tulada nege xojor zişee xaraad yzeje.. „Ulaan Odon" kolxoozoi tyryylegşe jabaxadaa ybeşen kolxoozniguudii baalaza, xydelmeride jabuulaad, hyyleerenь invaliiid bolgodog hen.

Gadana, hajaxan nojaabriiin 7 8 yderyydte Komvyyzei 10 stydeentener tende SSSR-ei Verxoovno Soveedai hungaltiin tuxai agitacioonno—niitiin xydelmeri jabuulxaa oşoxodonь Cerenei gegşe tedende ysloovi baiguulaagyi.

Pravleeni bolbol kolxoozniguudaa sugluulza ygengyi, xarin tyryylegşe Cerenei gegşe əөreөş terjelze jababa. Sonom Cerenei əөriingөө axa gabza lama Balьzanimatai ton xaluun barisaatai baixa jym. Ene lamiin xehen buzagai xoroto xydelmerinь jixe olon. Daisan Balьzanima gegşe Deede-Kyrbiiin „Şine Azal" kolxoozdo xoninoi dulaan bairiin peeşi muugaar xehen deerehee, ene bairanь şataza, 20-30 xurigan galdagdahan jym. Eneenei tylee 2 zileer syydlyylegdeed baihanaa, mexe goxo xeze multarza, Kiirovoi neremzete kolxoozdo şurgaza orobo.

Sonom Cerenei gegşiin bodoto niuurii eliryylze, kolxoozoi xytelberihee xolodxoxo xeregtei!

Şyymzelegşe.

Şine hunguuliiin xuulitai tanilsaza baina

(Jaruuniiin aimag)

Gyndiin somonoi „KIIM" kolxoozoi polivoi brigaadiin gegşyyd ba komsomoolşuud bygede şine hunguuliiin xuulitai ba Staalin Konstituucatai tanilsaza, agitacioonne xydelmerii yrg neer jabuulza baina. Agitaatornuud Cebegei ba Agvaanai gegşed əөriingөө kolxoozoi geşyydii hunguuliiin xuulitai tanilsuulxa ba nom bişeg medexegyi 30 şaxam xynyydii hurgaxa geze ujalga abaad, ene ujalgajaa dyyrgeze bainad.

Ajuurzaniin.

PROPAGAANDIIN XYDELMERI MARTAGDANXAI

Zagarai. Doodo Xyrbiiin somonoi soveed ba paartiin organizaaca hungalta tuxai propagaandii somon dotorxi kolxoozniguudaigaa dunda jabuulnagyi.

Tus somon hunguuliiin xojor uçaastog bolon xubaagdahan baigaa. Negenь Xara-Şiberei, nygeedenь Angirai, iime xojor uçaastog. Ede xojor uçaastogai hungagşadai 40 proc. hunguuliiin materiaaltai tanilsaad, bişedenь yşee tanil bişe baina. Leeninei neremzete kolxoozoi kolxoozniguudai dunda yseg bişeg medexegyi kolxoozniguud ton olon, edeeniii yşeg bişegte hurgaxa tuxai jamarş xydelmeri jabuulagdanagyi. Kolxoozoinь tyryylegşe Batiin gegşe ene xeregte jaaşagyi xariuusalgagyigөөr xandana.

Xara-Şiberei hunguuliiin uçaastog mynee xyrter hungaltiin bolxo zoxistoi baira oloogyi hajna.

Eneen tuxai hunguuliiin ookrugai komiisa, aimgyisedkoom ba paartiiin aikoom anxaralaa tabixa johotoi.

D.N. Donido

Yseg bişeg medexegyiji usadxaxa xydelmeri, azalşad byxenei ariuun ujalga myn

1937 onoi negedygeer kvartaalai huralsalai xydelmeriin dutagdalnuud bolbol jyy xaruulьab gexede, gegeerelei arkomaadai ba aimagai gegeerelei tahaguudai, respyyblike soo yseg bişeg medexegyiji usadxaxa xydelmerii tygesxexe gehen zorilgii xangaltagyigeer xytelberilheniii xaruulna. Hurgagşad, jixe nahatanai hurguulini erxilegşed, metodiistnyyd—emxidxegşed kaadrnuudii şilen abalgada xalşa xereg xandahan uşar, zarim negen predmeednyydii zaalgada metoodikiin xytelberi ygexe xereghee xolodohon uşar xadaa, jixe nahatanai hurguulinaa huragşadii ton oloor tahalduulhan baina.

Aimaguudai olonxi gegeerelei tahaguud, aimgyisedkoomuud ba komsomoolai, profsojuuzai organizaacanuud xadaa, urdiinxi mete xuuşaar xydelmerilze yrgelzelheer baina.

Urdiinxi mete politikon ohoi nazagai baidal, amaa an gain huuxa jabadal ba kaadrnuudta hanaagaa tabidaggyi huragşadai xereglelde anxaralaa tabidaggyi baidal baihaar. Zarim negen aimaguudta yseg bişeg medexegyiji usadxaxa xeregii 1937 onoo dyyrgexe tuxai SSR Sojuuzai ARS ba BK(b) P-iin CK ai togtoolii, ton zişşyyriitelgeer xazagairuulxa jabadal yzegdene. Zişeelxede: Xiaagtiin aimagta yseg bişeg medexegyi 2952 xynyyd mynee yder baihan aad, neges xyn huralsanagyi.

Yseg bişeg medexegyişed ba baga medegşedii zunai sagta hurgaxa xydelmeri tahaldahan baigaa. Yseg bişeg medexegyi 40 mingan xynyydei, araixan 10 minganь huralsahan baina. Tarbagatai, M-Şiber, Zagarai g. m. aimaguudta huralsalai tahaldahan deereehee, huralsalai xydelmeri sym unahan baixa jym.

Jixe nahatanai hurguulinuudhaa, huragşadii hurgan gargaxa xereg olonxi aimaguud, selьsoveeduud ba kolxoozuudaar tahaldahan baina. Doorodursagdahan faaktnuud eneeniii gerşelne: Zagarain aimagta yseg bişeg medexegyi 849 xynyydhee araixan 149 xyniii hurgahan, Bauntiin aimagta yseg bişeg medexegyi minga garan xynyyd baidag aad, oroi 149 xynyyd hurza garhan gexe mete. 1937 onoi 10 hara soo yseg bişeg medexegyişedii hurgaxa talaar M-Şiber, Bargazan ba busa aimaguud myn le, ede meteşelen muugaar xydelmeri jabuulhan baina.

BK(b) P-iin fevraalь-maartiin pleenymei togtoomzo ba hyylei yjiin baidal xadaa ene xydelmerii xytelberilxedee arga meetod ba stiilee şineer tabiza jabuulxii ton olon xydelmerişednee erigdene. Gebeş, manai olon tooto xydelmerişed paarti ba praviitelьstviin hyylei togtoomziin johoor xydelmeriee şinelen tabiaagyi baina.

Manai zarim negen xydelmerilegşed gojo haixan gedegiin raaporta, prikaaz bişeed, yseg bişeg medexegyiji usadxaxa xydelmeriii tediide ediide dyyrgexebdi g.m. ygejee ygeed ynen bodoto xereg deeree jyyş xenegyi, yngerxedee eldebiin xuurmag medeegeer paarti ba praviitelьstvii mexeldeg baina (Tynxenei aimag—aimagai gegeerelei tahagii daagşa Miroonov, Selengiin aimag,—aimagai gegeerelei tahagai jixe nahatanai hurguulinuudai talaar inspeektor Gergeenov ba busad).

Buriaad-Mongoloi gigaant bolxo PVZ deere yseg bişeg medexegyiji usadxaxa xydelmeriii jabuulxahaa baitagai, xarin tereeniii segnedeggyi baidalnuud toboiso elirze garaad baina. Paravoozo xagsaralgiin ceexiin naçaalьnig Saapov gegşe yseg bişeg medexegyiji usadxaxiin talaar zaaxanş xydelmeri əөreө xeegyi aad, xynei, tuhalamza erize xandaxada, tereentei yge xelsengyi kabineedhaa namnaza gargahan baiba. Zavoodai naçaalьnig nyxer Roozov gegşe yseg bişeg medexegyiji usadxaxa xeregte oroldoxii, byxii xytelberilegşedii ujalgalhan prikaaz bişeze-bişeze, tereenee negeş şalgaza yzeegyi baina. Iime, bolьşevig bişe, xoirog xandalgiin yreer zavood deere azallaza baigaa, yseg bişeg medexegyi 621 xynyydei araixan geze 200 n huralsaza baina.

Yseg bişeg medexegyiji usadxaxa xydelmerii tygesxexe xereg bolbol SSSR-ei Verxoovno Soveedai hungaltada beledxexe beledxeltei daşaramduulan byxii arad niitiin xereg myn bolxo baina.

Xeneiş medexeer, gansaxan azyiledberi ba xydee azaxuida xorololgo boloo bişe, myn tereenşelen, nauuka ba aradai gegeerel deereş xorololgo bolhon baina. Ilangajaa yseg bişeg medexegyiji ba baga medexe jabadalii usadxaxa xeregte aradai daisad jixexen xoro xehen baina. Xojor zilei torşo soo gegeerelei Arkomaadai xytelberide mynee eliryylegdeed baihan, aradai daisan Dongidoon geeşe əөriingөө buzar muuxai xeregii xeze huuhan baixa.

Zişeenь, Zagarain rajoondo aradai byleg daisad əөnediingөө xoroto xydelmeriii udaan sag soo xeze baigaa. Ene aimagta daisad bolbol olon tooto huragşadii „uxaan muutai, nom huraxa duragyi baina" g. m. aaşa gargaxahaa gadna, hurgagşadai olonxiiinь arxinşad g. m. xynyydhee tomilhon baixa jym. (Ynegetein selьsoveedta arxinşa Vorobьjov gegşe hurgagşaar xydelmerilze baihan).

Kaadrnuudii ton boloşogyigөөr şileze abhan faaktnuud Zakaamin, Kabaansk g. m. aimaguudtaş bii.

Xiaagtiin aimagai Tamiirsk soveedta yseg bişeg baga medexe baihan 62 xynyydii, mynge abxiin tulada, yseg bişeg ugta medexegyişed geze toolood „hurgaza" gargahan baina. Kabaanskda, huralsan garagşadta 1800 tyxerigei dokymeentii buruugaar xeed baihan. Ede byxii faaktnuud jyy gerşelneb gexede, aimagai gegeerelei tahaguud kaadrnuudii şilen abalgada tonş xariuusalgyigөөr xandadag baihanь eli bolno. Gegeerelei Arkomaadai aparaadtaş ton etigelgyi xynyydii abdag uşarnuud baigaa. Zişeelxede, jamar negen Malaanov gegşii zaoçno huralsalii erxilxe tahagta abhan aad, tere Malaanovanь xydelmeriee unagaagaad terjileze oşohon jym.

Aradai gegeerelei froont deere şurgan orohon byxii daisadii oultiinь eliryylen butasoxioobdi, yseg bişeg medexegyiji usadxaxa talaar manai xydelmeri dutagdalgyi baina geze bejee hamaaruulxa boloo haa, bidener jixel alduu xexe geeşebdi. Tiixegyin tulada, bidener revoliyycen heremzee byri deere yrgeze, aradai daisadtai erid şuud temeseze, əөhediingөө urda baigaa xydelmeriii bejelyylxiin tula xansiigaa şaman oroldoxo johotoibdi.

Yseg bişegte huralsaxa xeregii poliitikoda huralsaxa xeregtei xolbuulan jabuulxa xeregtei. Xoriiin, Kabaanskiin ba Tarbagatain aimaguudai hurguuliinuudta Staalin Konstituuca, „SSSR-ei Verxoovno Soveedta hungaxa hungaltiin tuxai Dyrim" bolon, myn bolzo baihan poliitikon asuudalnuudii zaaxa xereg geeşe tonş hula tabigdahan baixa jym.

Mynee ene yjede, gazar byride, yseg bişeg medexegyiji usadxaxiin tylee socialiis myriiseeniii yrgeneer delgeryylxe şuxala baina. Aimagai gegeerelei tahaguud xadaa ene myriiseeji goorodtoş, myn tereenşelen xydee niutaguudtaş ton yrgeneer emxidxexe ujalgatai.

Gadana, 1917-18 ondo tyrehen, seregei albanda tatagdaxa niuuranuudii yseg bişegte hurgaxa asuudalii bodoto deerenь bejelyylze, Ulaan Aarmida erdemtei xybyydii ygexi şuxalaşalxa johotoi baina.

Iime bolood baixada, manai gol şuxala zorilgonuud gebel yseg bişeg medexegyiji usadxaxa xeregte raadioo, xeble gazeetanuud g.m. yrgeneer xereglexe, kylьtyyrne gegeeryylelgiin byxii xydelmerişedii, jixe nahatanai dunda yseg bişeg medexegyiji usadxaxa xeregte şuud xabaaduulxa, socialiis myriiseeji yrgeneer emxidxeze, terenei yrii sag yrgelze şalgaza baixa, hain huragşadta şagnal ygexe g.m. urmaşuulga xereglexe, hurguulinuudii sag yrgelziin ger bairaar xangaxa, hurguulida jabaxa argagyi xynyydei gertenь oşozo nom zaaxa g.m. ton olon ba onso todorxoi zorilgonuud bidenerei ymene baina.

Leevincev

Xariuusalgata redaaktorii tyr orologşo V. LODOOJEV.

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, Центросоюзная, 19. Телефоны редакции: отв. редактор—3-44, отв. секретарь — 2-23, сельхозотдел — 7-55, промотдел — 5-07.

Ypolglavliit 1267

BMASSR-ei Azyiledberiiin Arkomaadai tipograafi